

PENCHAK SILAT – JANUBIY SHARQIY OSIYO MAMLAKATLARIDA YASHAYDIGAN XALQLARNING MILLIY SPORT TURI

Erkinova Nigora

Namangan shahar barkamol avlod sport maktabi o‘qituvchisi

Annotasiya: Mamlakatimizda jismoniy tarbiya va sportni ommalashtirish ijtimoiy siyosatning muhim yo‘nalishlaridan biri etib belgilangan. Muntazam ravishda sport bilan shug‘ullangan insonda kuchli iroda, qat’iyatlilik, olg‘a intilish va o‘ziga ishonch hissi doimo ustun turadi.

Usul: Suhbatlar, sport murabbiylari bilan uchrashuvlar o‘tkazish,

Natija: Musobaqada 6 yoshdan 35 yoshgacha, Tungal, Ganda, Regu, Tanding yunalishlarda o‘zaro kuch sinashadi. Chempionatning o‘tkazilishidan asosiy maqsad yoshlar o‘rtasida jismoniy tarbiya va sog‘lom turmush tarzini targ‘ib qilish hamda Penchak silat sport turini ommalashtirishdir.

Kalit so‘zlar: Penchak silat turi, Chempionat turlari, “Salomatlik yo‘laklari”,

KIRISH

Mamlakatimizda jismoniy tarbiya va sportni ommalashtirish ijtimoiy siyosatning muhim yo‘nalishlaridan biri etib belgilangan. Muntazam ravishda sport bilan shug‘ullangan insonda kuchli iroda, qat’iyatlilik, olg‘a intilish va o‘ziga ishonch hissi doimo ustun turadi. Keyingi yillarda yurtimizda aholi o‘rtasida sog‘lom turmush tarzini targ‘ib qilish bo‘yicha ulkan ishlar qilindi. Yangi O‘zbekistonda sport siyosat darajasiga chiqdi. Mahallalarda, ko‘p qavatli uylar atrofida “Salomatlik yo‘laklari”, sport maydonchalari qurilib, ta’lim muassasalarida sport to‘garaklari ochilgani natijasida xalqimizning o‘z salomatligiga bo‘lgan qarashlari tubdan o‘zgardi. Mazkur yo‘nalishdagi tub islohotlar yosh avlod vakillarini sportga keng jalb qilish orqali ularni ham jismonan, ham ma’nan tarbiyalash, sog‘lom turmush tarzini shakllantirishga yo‘naltirilgani bilan ham e’tiborga molik. Sport yuksak madaniyat, vatanparvarlik tuyg‘ularini shakllantirishda ham muhim o‘rin tutadi. Demak, har birimiz uning ma’lum bir turi bilan mashg‘ul bo‘lishni an’anaga aylantirishimiz kerak. Buning uchun, avvalo, oilada, farzandlar bilan birgalikda yugurish, ertalabki badan-tarbiya mashqlaridan boshlash foydalidir.

Prezidentimizning “O‘zbekiston Respublikasida jismoniy tarbiya va sportni yanada takomillashtirish va ommalashtirish chora-tadbirlari to‘g‘risida”gi Farmoni muhim dasturilamal bo‘lib xizmat qilayotir. Ushbu hujjat ijrosi doirasida bolalarda sportga mehr uyg‘otish, shu orqali ularni turli yot g‘oyalar ta’sirdan himoya qilish usuvorlik kasb etgan. Bu borada jismoniy tarbiya hamda sportni ommalashtirish, sportchilarning sonini oshirish uchun qator musobaqalar o‘tkazib kelinayotgani o‘z samarasini beryapti. Raqamlarga e’tibor qaratadigan bo‘lsak, joriy yilning o‘tgan davrida aholini ommaviy jismoniy tarbiya va sportga keng jalb etish maqsadida o‘tkazilgan 132 mingdan ortiq sport musobaqalari

hamda tadbirlariga 10,2 mln. nafar aholi, shu jumladan, 4,5 mln. nafar xotin-qizlar qamrab olingan. Ayniqsa, yoshlarni bo‘sh vaqtlarini mazmunli o‘tkazish maqsadida 36 mingdan ortiq sport tadbirlari va tanlovlari tashkil etildi. Xususan, ommaviy yugurishga jalb etish yuzasidan “Yangi nafas” loyihasi asosida “Save Aral” xalqaro marafoni musobaqasi respublikaning barcha hududlarida o‘tkazilib, 50 mingdan ortiq aholi jalb etildi. Shu bilan birga, Samarqand shahrida an‘anaga aylanib kelayotgan “Samarkand Half Marathon” xayriya marafonida 2,5 mingdan ortiq mahalliy aholi va yoshlar faol ishtirokchiga aylandi. Aholini doimiy ravishda sport mashg‘ulotlariga jalb etish maqsadida har chorakda bir marta “Sog‘lom turmush tarzi rivojlangan mahalla” tanlovi doirasidagi tadbirlarga ham minglab yoshlar qamrab olinayotgani, tuman va shaharlar markazida “Bahor malikalari” shiori ostida badminton bo‘yicha musobaqalarda ham ko‘plab xotin-qizlar ishtiroki ta‘minlanayotgani fikrimiz isbotidir. Bular hali hammasi emas. Havaskor va professional mini-futbolni respublika hududlarida yanada ommalashtirish bo‘yicha ham salmoqli ishlar amalga oshirilyapti. Bu borada sport musobaqalarini o‘tkazish tizimi ham yaratildi. “Yangi O‘zbekiston yoshlarimiz” shiori ostida mini futbol bo‘yicha o‘tkazilgan musobaqalarda salkam 16 ming nafar yoshlar qamrab olindiki, bular, albatta, oilalar va voyaga yetmaganlar o‘rtasida sog‘lom turmush tarziga kafolat yaratib beradi. Yurtimizda shunday bir an‘ana yo‘lga qo‘yildiki, bu vazirlik va idoralar xodimlari o‘rtasida tashkil etilayotgan musobaqalar bilan bevosita bog‘liq. “Rahbar kubogi”, “Ichki ishlar vazirligi kubogi”, “Bosh prokuror kubogi” kabi an‘anaviy sport musobaqalari o‘tkazilishi o‘ziga xos salomatlik garovi bo‘lib xizmat qilayotir. Sportning milliy kurash turi bo‘yicha uyushtirilayotgan musobaqalar esa o‘quvchi-yoshlar, kattalar o‘rtasida milliy qadriyatlarimiz targ‘ibotida qo‘l kelayotir.

ASOSIY QISM

Penchak sport turining tarixi eramizning VII asridan boshlangan. Yaqin-yaqingacha faqatgina Malayziya, Indoneziya hamda Filippin mamlakatlarida ko‘plab qiziquvchilariga ega bo‘lgan ushbu sport turi bugunga kelib butun dunyo bo‘ylab keng ommalashib bormoqda. Penchak silat O‘zbekistonga XXI asrning ilk yillaridagina kirib kela boshladi. 2009 yilga kelib yurtimiz o‘z penchak silat federasiyasiga ega bo‘ldi. Bugungi kunda O‘zbekiston Penchak Silat Federasiyasi Respublikamizning 7ta viloyatida o‘z bo‘linmalariga ega. Hozirda mazkur sport turi bilan muntazam tarzda shug‘ullanuvchilar soni yurtimizda 2000 dan ziyodni tashkil qilmoqda. Federasiya shug‘ullanuvchilar sonini oshirish maqsadida ko‘plab tadbirlarni o‘tkazib kelmoqda. O‘zbekiston Respublikasi Oliy Majlisi huzuridagi NNT va fuqorolik jamiyatining boshqa institutlarini ko‘llab-quvvatlash Jamoat fondi bilan hamkorlikda tashkil qilingan tadbir o‘zbekistonlik mashhur penchak silat ustalari bilan maktab o‘quvchilarining uchrashuvi ko‘rinishida tashkil etilishi va ulardan ko‘zlangan yana bir maqsad bugungi kunda yozgi ta’tilda bo‘lib turgan o‘quvchilarning bo‘sh vaqtini mazmunli o‘tkazishlarini tashkillashtirishdir. Mana shunday tashkil etilgan uchrashuvlarda sportchilar va O‘zbekiston Penchak Silat Federasiyasi vakillari o‘quvchilarning savollariga javob berish orqali sportning penchak silat turi gaqida ko‘plab ma’lumotlarni bilib olishi mumkin. Bundan tashqari, sportchilar o‘z chiqishlari orqali yoshlarni penchak silat sport turi bilan muntazam tarzda shug‘ullanishga chaqirdilar.

XULOSA

Qayd etish kerak, O‘zbekiston Penchak Silat Federasiyasi ushbu sport turini yurtimiz yoshlari orasida ommalashtirish uchun bir qancha yirik loyihalarni rejalashtirgan. Ulardan biri, sentyabr oyining avvalida Toshkent shahrida bo‘lib o‘tadigan xalqaro turnir bo‘ladi. Mazkur xalqaro musobaqaga taklif qilingan insonlar orasida Jan-Klod Van Damm va Fedor Yemelyanenko kabi dunyoga mashhur sportchi va aktyorlar borligini ko‘rish mumkin. Muxtasar aytganda, mamlakatimizda jismoniy tarbiya va sportni rivojlantirish, jismonan sog‘lom va barkamol avlodni tarbiyalash davlat ahamiyatiga molik muhim ijtimoiy-siyosiy vazifaga aylangan. Zotan, “Farzandlari sog‘lom yurt qudratli bo‘lur”, degan shoir faoliyatimizning asosiy mezonlaridan biridir.